



Respostes a les activitats

- 1 a) Montseny: muntanya del senyal. Era la muntanya que veien les embarcacions quan arribaven al litoral català i, per tant, assenyalava que ja arribaven a terra ferma.
 Montserrat: muntanya serrada, a causa de les puntes que presenta el perfil de Montserrat i que li donen semblança amb una serra.
 Montjuïc: muntanya judaica, on era l'antic cementiri jueu de Barcelona (segle x).
- b) Amb les característiques físiques perquè descriuen la geografia de l'indret (Montserrat i Montseny) i amb les històriques perquè expliquen què hi havia antigament (Montjuïc).
- c) Montferrer, Montgai, Montgat, Montgrí, Montmeló, Montblanc, Montsant, Montnegre, Mont-ras, Montornès, Mont-roig, Montsià...

2 Resposta oberta.

3

	Significat	Mot en anglès
Zàping	Hàbit de canviar freqüentment de canal de televisió mitjançant el comandament a distància.	<i>Zapping</i>
Videoconferència	Reunió en la qual els participants, situats en llocs físicament separats, estableixen simultàniament una comunicació acústica i visual per mitjà d'un sistema de telecomunicacions.	<i>Videoconferencing</i>
Play-off	Eliminàtoria d'enfrontaments directes en què es classifica el primer equip que aconsegueix un nombre de victòries determinat.	<i>Play-off</i>
Xat	Comunicació escrita que es duu a terme simultàniament i en temps real entre diverses persones per mitjà d'Internet.	<i>Chat</i>

- a) Zapping > zàping: desapareix la doble *p*, impròpia en català, i apareix l'accent obert a la *a*, perquè és plana i acaba en *g*.
 Videoconferencing > videoconferència: es tradueix la segona part del mot compost perquè en català ja tenim un mot per designar aquest concepte, accentuat com s'escau en català.
 Play-off > play-off: es manté igual que en anglès perquè és un mot usat internacionalment en diferents esports i diferents llengües.
 Chat > xat: s'ha catalanitzat el mot canviant la *ch* impròpia per la *x* pròpia.
 Si el català no té cap mot que signifiqui el mateix, el mot anglès s'adapta a la fonètica i a l'ortografia pròpies del català. En algun cas, si el mot anglès ja té prou volada internacionalment, es conserva com l'original anglès (*play-off*).
- b) En català, podem dir *desempat* en lloc de *play-off* en molts contextos, però el mot anglès està més estès.

4 Resposta oberta.

5

Afix	Mot de procedència	Significat	Exemple
aqüi-	aqua (ll.)	(aigua)	aqüífer
clepto-	kléptein (gr.)	(robar)	cleptofòbia
-cultura	cultura (ll.)	(cultiu)	viticultura
-dòxia	doxa (gr.)	(opinió)	heterodòxia
ludo-	ludus (ll.)	(joc)	ludoteràpia
metro-	métron (gr.)	(mesura)	metrònom
-ònim	onymos (gr.)	(nom)	fitònim
seri-	sericum (ll.)	(seda)	sericultor
somni-	somnus (ll.)	(son)	somnífer
-stàtic	stasis (gr.)	(estabilitat)	aerostàtic
vitro-	vitrum (ll.)	(vidre)	vitroceràmica

6 Buscabregues / Cerca-raons / Enterramorts / Escanyapobres / Esgarriacries / Pelacanyes / Ppicaplets / Rebentapisos / Saltataulells / Somiatruïtes / Tastaolletes / Ventafoços.

7

Aiguafort	Gravat d'impressió calcogràfica	Substantiu + adjectiu = substantiu
Tirabuixó	Llevataps	Verb + substantiu = substantiu
Coragre	Piroso	Substantiu + adjectiu = substantiu
Ratapinyada	Mamífer quiròpter	Substantiu + adjectiu = substantiu
Esquenadret	Gandul	Substantiu + adjectiu = adjectiu
Versemblant	Que sembla veritable	Substantiu + verb substantivat = adjectiu
Ullprendre	Encantar, embriugar amb la mirada	Substantiu + verb = verb



Les relacions entre unitats semàntiques

Respostes a les activitats

- 1 *En Dagobert és un porc: mai no es dutxa quan fem educació física* (ens referim a la poca higiene personal d'en Dagobert).

En Dagobert és un porc: sempre que pot, et fa una mala jugada (ens referim a la condició moral d'en Dagobert; no ens en podem refiar).

2

Mots	Nombre d'accepcions
Orella	9
Ull	16
Braç	6
Nas	4
Pulmó	3
Llengua	10
Coll	6
Cella	2
Turmell	1
Fetge	2
Mà	17
Front	9
Genoll	2
Cap	21
Dent	8

- a) Quatre accepcions o menys: nas, pulmó, cella, turmell, fetge i genoll.

Més de quatre accepcions: orella, ull, braç, llengua, coll, mà, front, cap i dent.

Les que tenen més accepcions són les més conegudes, les que podem relacionar més fàcilment amb realitats habituals, notòries.

- b) Si busquéssim aquestes parts del cos, ens adonariem que només tenen una accepció, l'anatòmica, perquè són poc conegudes, alienes, i, per tant, no les acostumem a reutilitzar en contextos diferents.

- 3
- Un parc sense **atraccions** (sense res que el faci atractiu i sense espectacles).
 - El Barça **vola** cap a l'èxit (s'hi dirigeix des de l'aire físicament, amb avió, i s'hi dirigeix de pressa; el Barça jugarà una final que el pot dur a l'èxit).
 - Tarantino **punxa**: el seu film decep a Cannes (no es refereix al fet que fereix, sinó que l'ha espifat amb el nou film, no ha tingut èxit).
 - Leonard Cohen **conquista** Londres (no es refereix a la idea que s'ha fet seva la ciutat de Londres per la força, sinó que s'ha guanyat el favor del públic londinenc amb la seva actuació).
 - Contra la crisi: **congelar** els sous (els sous no poden passar de l'estat líquid al sòlid, però sí que es poden aturar; els sous dels empleats ja no milloraran).

4 Triplet en marxa

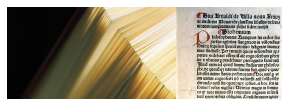
Campió sublim. Campió excels. El Barça es va asseure ahir en la poltrona com a Rei de Copes amb tota la solemnitat, però no té gaire temps per quedar-s'hi. El seu regnat acaba de néixer però està en una idíl·lica expansió. No només vol atrapar una realitat, una Copa, sinó tots els somnis. A l'horitzó, el triplet. La Lliga, qüestió d'hores. Després de derrotar els lleons se n'anirà a la ciutat del Cèsar per intentar posar-se els màxims llores.

El seu triomf d'ahir va plasmar una superioritat elegantment reconeguda per un Athletic a qui sempre acompanyarà l'orgull de ser fidel a uns ideals, a uns sentiments. Igual que el Barça. Que té un segell propi. Que porta mil batalles acumulades, però encara desafia mil aventures més. Perquè la seva felicitat és fe en el futur. Perquè admiració i agraïment són sinònims quan un veu el Barça.

Tant se val que un partit es torci. Ahir li va costar mitja hora transmetre sensació de seguretat, d'ambició, de poder, però va acabar sent un torrent del millor futbol. Va haver de corregir amb certa èpica el que no va revisar bé en el seu **manual**, fins al punt que es diria que no va trobar el gol fins després de perdre's durant el partit.

Pere VIRGILI, «Triplet en marxa» (en línia), *Avui* (14 maig 2009) <www.avui.cat>.

5 Resposta oberta.



Lèxic i semàntica

Respostes a les activitats

1

Ètim llatí	Mot popular	Cultisme
LAICU	Llec	Laic
STRICTU	Estret	Estricta
DIRECTU	Dret	Directa
RATIONE	Raó	Ració
INTEGRU	Enter	Íntegre
CAUSA	Cosa	Causa
SOLIDU	Sou	Sòlid
IGNORARE	Enyorar	Ignorar

2

Forma prefixada	Significat	Especialitat mèdica	Significat
Bio-	Vida	Biologia	Ciència que estudia els éssers vivents.
Geo-	Terra	Geologia	Ciència que té per objecte l'estudi de la Terra (composició, estructura, història).
Zoo-	Animal	Zoologia	Ciència biològica que té per objecte l'estudi dels animals.
Hidro-	Aigua	Hidrologia	Part de les ciències naturals que tracta de les aigües.
Psico-	Ànima	Psicologia	Ciència que estudia la constitució anímica, o vital, i el comportament dels animals i de l'home.
Geronto-	Ancià	Gerontologia	Ciència que estudia la vellesa en general, els problemes que planteja des del punt de vista social, psicològic, econòmic, etc., i els processos que condueixen a l'envelliment de les persones.
Odonto-	Dent	Odontologia	Branca de la medicina que tracta de les dents i de llurs malalties.
Cardio-	Cor	Cardiologia	Branca de la medicina que estudia l'anatomia, la fisiologia i la patologia del cor.
Oftalmo-	Ull	Oftalmologia	Part de la medicina que tracta de l'ull i de les seves malalties.
Dermato-	Pell	Dermatologia	Part de la medicina que tracta de les malalties de la pell i dels seus annexos (pèl, ungles, glàndules sebàcies).

3

El cor de l'església és medieval [segle XIV; del llatí *chorus*, i aquest, del grec *khóros*]

El cor de l'església és medieval [segle XIV; del llatí *chorus*, i aquest, del grec *khóros*]

No em veig amb cor de fer-ho [segle XII; del llatí *cor*]

El que m'has dit m'ha arribat al cor [segle XII; del llatí *cor*]

El cor de músics desafinava [segle XIV; del llatí *chorus*, i aquest, del grec *khóros*]

M'he passat la nit amb l'ai al cor [segle XII; del llatí *cor*]

Sempre va amb el cor a la mà [segle XII; del llatí *cor*]

- a) Sentit figurat: No em veig amb cor de fer-ho / El que m'has dit m'ha arribat al cor / M'he passat la nit amb l'ai al cor / Sempre va amb el cor a la mà.

Sentit propi: El cor de l'església és medieval / El cor de músics desafinava.

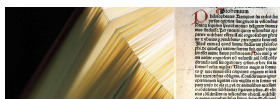
Es pot deduir perquè en el cas dels sentits figurats no apareix mai el mot *cor* com a òrgan central de l'aparell circulatori, que és el propi (els exemples parlen del *cor* com a seu d'un sentiment o d'una afecció, de manera que tots són sentits figurats).

En canvi, en el cas dels sentits propis, sempre l'entendem com a grup de persones o instruments que sonen al mateix temps, que és el sentit propi.

- b) *Cor* és polisèmica i homònima a la vegada. D'una banda, té dos orígens diferents i etimologies diferenciades (*cor* i *chorus*), i és, per tant, homònima. De l'altra, cadascuna d'aquestes dues entrades del diccionari té diverses accepcions; per tant, també és polisèmica.

4

Mot	Sinònim	Antònim
Orgànics	Vius, vivents	Inorgànics
Essencials	Primordials	Secundaris
Mancaça	Absència	Presència
Greus	Importants, considerables	Lleus
Excés	Excedència, superabundància	Mancaça, absència
Problemes	Dificultats	Beneficis
Proporcioni	Doni	Tregui
Equilibrada	Ponderada, assenyada	Desequilibrada, desproporcionada
Indispensable	Necessària, imprescindible	Prescindible



Respostes al qüestionari

- 1 Vegeu la pàgina 348, primera línia del primer paràgraf.
- 2 Vegeu la pàgina 348, primera línia del segon paràgraf.
- 3 Vegeu la pàgina 349, segona línia del segon paràgraf.
- 4 Vegeu la pàgina 349, primera línia del tercer paràgraf.
- 5 Vegeu la pàgina 349, primera línia del cinquè paràgraf.
- 6 Vegeu la pàgina 350, tercera línia del tercer paràgraf (després d'Activitat 2).
- 7 Vegeu la pàgina 351, primera línia del tercer paràgraf.
- 8 Vegeu la pàgina 352, quarta línia del primer paràgraf.
- 9 Vegeu la pàgina 352, novena línia del primer paràgraf.
- 10 Vegeu la pàgina 353, cinquena línia del segon paràgraf.
- 11 Vegeu la pàgina 353, segona línia del cinquena paràgraf.
- 12 Vegeu la pàgina 354, primera línia del sisè paràgraf.
- 13 Vegeu la pàgina 356, segona línia del segon paràgraf.
- 14 Vegeu la pàgina 358, primera línia del tercer paràgraf.
- 15 Vegeu la pàgina 358, cinquena línia del sisè paràgraf.
- 16 Vegeu la pàgina 361, segona línia del tercer paràgraf.
- 17 Vegeu la pàgina 361, primera línia del quart paràgraf.
- 18 Vegeu la pàgina 362, primera línia del primer paràgraf.
- 19 Vegeu la pàgina 363, primera línia del primer paràgraf (després d'Activitat 5).
- 20 Vegeu la pàgina 364, quarta línia del cinquè paràgraf.